

Програма додаткового вступного випробування зі спеціальності (співбесіда) для здобувачів ступеня доктора ступеня доктора філософії (PhD), галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки.

Програму склали:

доктор педагогічних наук, професор Куліш С. М.;

доктор педагогічних наук, професор Н. І. Ушакова;

доктор педагогічних наук, доцент О. В. Кабацька

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Згідно з Правилами прийому до аспірантури Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна абітурієнтам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності), ніж указаної в дипломі магістра (спеціаліста), рішенням Приймальної комісії університету призначається додаткове вступне випробування зі спеціальності (співбесіда). Це випробування проводиться предметною комісією зі спеціальності за затвердженим розкладом. Результати додаткового вступного випробування зі спеціальності (співбесіда) оцінюються за шкалою «зараховано»/«незараховано».

Метою додаткового вступного випробування є виявлення рівня володіння абітурієнтами досягненнями світової цивілізації в галузі педагогічної науки, знаннями про надбання української педагогічної думки та шкільної практики, багатовікові педагогічні традиції українського народу; розуміння вступниками генези педагогічних категорій, володіння основами теорії навчання та виховання, сучасними педагогічними технологіями та методами науково-педагогічних досліджень.

Перелік питань

1. Основні нормативні документи в галузі освіти.
2. Педагогіка як наука, її предмет, основні завдання.
3. Основні категорії педагогіки.
4. Фактори розвитку особистості.
5. Методологія та методи педагогічного дослідження.
6. Етапи педагогічного дослідження.
7. Дидактика. Основні категорії дидактики.
8. Основні функції навчання. Принципи навчання.
9. Загальна характеристика змісту освіти. Стандарти та нормативні документи, що відображають зміст освіти.

10. Поняття про методи навчання та їх класифікація.
 11. Форми організації навчання.
 12. Поняття технології навчання. Інноваційні навчальні технології.
 13. Сучасні види навчання.
 14. Виховання як педагогічна категорія. Мета, завдання і структура процесу виховання.
 15. Зміст процесу виховання.
 16. Методи виховання, їх класифікація.
 17. Основні напрями та форми виховної роботи.
 18. Дидактичні погляди Я. А. Коменського.
 19. Педагогічна спадщина Дж. Локка.
 20. Педагогічні погляди Ж. Ж. Руссо.
 21. Педагогічна діяльність і спадщина Й. Песталоцці.
 22. Основні педагогічні ідеї А. Дістервега.
 23. Виховання, школа та педагогічна думка Київської Русі.
 24. Педагогічні погляди Григорія Сковороди.
 25. Відродження національної школи в період становлення незалежності України.
 26. Сучасні тенденції розвитку освіти та педагогіки в Україні в контексті євроінтеграції.
 27. Суть, мета та завдання порівняльної педагогіки.
 28. Провідні напрями реформування систем освіти в різних країнах.
 29. Особливості управління навчальним закладом як системою.
 30. Вимоги до ділової комунікації педагога зі здобувачами освіти.
- Організація самоосвіти педагога.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Законодавчо-нормативні документи

1. Закон України «Про освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст. 380) (із змінами).

2. Закон України «Про повну загальну середню освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2020, № 31, ст. 226) (із змінами).

3. Закон України «Про позашкільну освіту» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 46, ст. 393) (із змінами).

4. Закон України «Про вищу освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст. 2004) (із змінами).

5. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України (Наказ Міністерства освіти і науки України, 06.06.2022, № 527).

6. Нова українська школа: Концептуальні засади реформування середньої школи (Ухвалений рішенням колегії МОН, 27.10.2016)

7. Концепція розвитку громадянської освіти в Україні (Розпорядження КМ № 710-р 99, 3.10.2018)

8. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки (Розпорядження КМ № 286-р, 23.02.2022)

Навчальні посібники, методичні рекомендації

9. Березюк О. С., Власенко О. М. Дидактика: теорія і практика: навч.-метод. посіб. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017.

10. Вихрущ В. О., Козловський Ю. М. Методологія та методика наукового дослідження: підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020.

11. Горохівська Т. М. Історія педагогіки: практичні аспекти: навч. посіб. Дрогобич: Посвіт, 2022.

12. Дистанційне та змішане навчання в школі. Путівник / упоряд. Воротникова І. П. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020.

13. Задорожна-Княгницька Л. В. Історія педагогіки: навчальний посібник для студентів ЗВО. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020.

14. Зайченко І. В. Педагогіка: підручник для студентів вищих навч. закладів. 3-е вид. Київ: Видавництво Ліра-К., 2016.

15. Історія зарубіжної педагогіки: конспект лекцій / упоряд.: Л. В. Маляр, М. І. Кухта. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2020.
16. Лозова В. І., Троцько Г. В. Теоретичні основи виховання і навчання. Харків, 2002.
17. Мармаза О. І. Інноваційний менеджмент. Х.: ТОВ «Планета-принт», 2016.
18. Маценко, Л. М. Теорія і методика виховання: навч. посіб. / Вид. 3-тє, доп., перероб. Київ: ЦП «Компринт», 2019.
19. Основи науково-педагогічних досліджень: навч. посіб. / І. П. Аносов, М. В. Елькін, М.М. Головкова, А. А. Коробченко. Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2015.
20. Основи ораторського мистецтва: навч. посіб. / Серета Н. В., Квасник О. В. Харків: НТУ «ХП», 2020.
21. Педагогічна риторика: історія, теорія, практика: монографія / [О. А. Кучерук, Н. Б. Голуб, О. М. Горошкіна, С. О. Караман та ін.]; за ред. О. А. Кучерук. Київ: КНТ, 2016.
22. Порівняльна педагогіка: конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / упоряд. Є. Л. Скворчевська. Харків: ДБТУ, 2022.
23. Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка вищої школи: національний, європейський та глобальний контексти: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021.
24. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості: підручник. Київ: Міленіум, 2006.
25. Управління школою в час кризи: методичні рекомендації. ГО «Про.Світ», 2021.
26. Хмельницька О. С. Педагогіка. Історія педагогіки: навчально-методичний посібник. Переяслав (Київ. обл.): Домбровська Я. М., 2021.

27. Швай Р. І. Методика викладання у загальноосвітньому навчальному закладі: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018.

28. Швай Р. І. Педагогіка творчості: підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020.

29. Шевчук Г. Й. Професійна педагогіка: навч. посіб. Львів: Сполом, 2022.

ПРОЦЕДУРА ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Додаткове вступне випробування зі спеціальності проводиться згідно з вимогами чинного законодавства, нормативних документів Міністерства освіти і науки України та програми, затвердженої Науково-методичною радою Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Іспит проводиться за білетами. Кожен із них містить три питання з різних розділів програми. Максимальна кількість балів за виконання кожного завдання становить 200 балів. Критерії оцінювання відповідей на загальнотеоретичні питання представлено в табл. 1. Загальна оцінка визначається як середня виважена з оцінок відповідей. Вступник, який набрав менше 100 балів, не отримує залік та до участі в наступних вступних випробуваннях і в конкурсному відборі не допускається.

Таблиця 1

**Загальні критерії оцінювання відповідей із питань
екзаменаційного білету**

Критерії оцінювання	Сумарна кількість балів
Вступник продемонстрував глибокі теоретичні знання програмного матеріалу та відповідні вміння. Надав повні та обґрунтовані відповіді на запитання.	175 – 200
Вступник продемонстрував ґрунтовне знання основних питань програмного матеріалу та відповідні вміння. Припустився окремих неточностей у відповідях.	145 – 174

Вступник продемонстрував знання лише ключових питань програмного матеріалу, недостатньо правильне формулювання основних понять. Припустився неprincipових помилок у відповідях.	125 – 144
Вступник продемонстрував неповні знання основних питань, недостатньою мірою розбирається в програмному матеріалі. Припустився суттєвих помилок у відповідях.	100-124
Вступник показав незнання ключових питань програмного матеріалу. Припустився багатьох принципових помилок у відповідях.	менше 100 балів

Засідання НМР Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна від 16 червня, протокол № 9.

Відповідальний секретар приймальної комісії Сергій ЄЛЬЦОВ